

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Hevige colimastitis oorzaak van dehydratie

De uitgedroogde koe

‘Wat moet ik spuiten?’, vroeg de veehouder. Hij belde me op over een koe met coli die niet opknapte op de gebruikelijke therapie. ‘Het lijkt me beter als ik even langskom’, stelde ik voor over de telefoon.

Tijdens mijn aansluitende onderzoek vertelt de veehouder me wat ‘de gebruikelijke therapie’ op dit bedrijf inhoudt: antibioticum. ‘Normaal werkt dat spul gelijk’, zegt de boer. Het genoemde middel wordt inderdaad door onze dierenartspraktijk geadviseerd als antibioticum bij deze colimastitis. Helaas is enkel een antibioticumstrijd tegen deze bacterie vaak onvoldoende om de koe beter te maken.

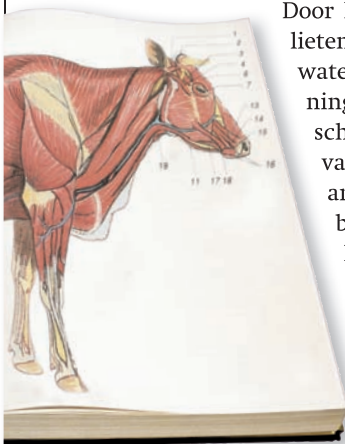
Na het onderzoek vraag ik de veehouder een flinke hoeveelheid water te halen, wel veertig liter. Ondertussen haal ik infuusgerei en een kleinere hoeveelheid vloeistof in infuusverpakking op in mijn auto. Met een infuusfles in de ene hand en een trechter met sonde in de andere sta ik vervolgens een kwartier tegen de – aan het voerhek gebonden – koeienkop aan. Liters vocht vloeien richting het inwendige van de koe.

Ondertussen vertel ik de boer dat de koe erg is uitgedroogd door de colimastitis. Dat we de bloedcirculatie en vochtthuishouding moeten herstellen met water om het dier beter te maken. En dat deze complicatie vaak voorkomt bij deze ziekte.

Als de vrouw van de veehouder komt vragen wat we doen, zegt de veehouder: ‘We zijn de koe aan het spoelen.’ Op datzelfde moment gaat de koe plassen. Ik verwijder de infuusnaald en de sonde en bedenk dat ‘spoelen’ niet echt recht doet aan wat ik uitvoer. Maar misschien verkoopt de term beter dan dat ik zeg: ‘Ik corrigeer de bloedcirculatie en vochtthuishouding.’

De encyclopedie **Dehydratie**

Door het verlies van vocht en elektrolyten en een verminderde opname van water raken koeien bij veel aandoeningen snel uitgedroogd. In wetenschappelijke termen spreekt men van dehydratie. In het geval van diarree lijkt dit duidelijk. Maar ook bij slecht opstartende koeien of in het geval van hevige uierontstekingen, lebmaagdislocaties en ernstig kreupelen dieren is de vochtbalans vaak verstoord.

Bij uitdroging neemt de elasticiteit van de huid af en worden lichaamsuiteinden koud.

De ogen kunnen wegzakken in de oogkassen. Het duidelijkste symptoom van uitdroging ontstaat wanneer de huid wordt aangetrokken en weer losgelaten. Als de huid niet onmiddellijk, maar langzaam terugvalt, is sprake van vochttekort. Uitdroging kan men constateren als de koe minimaal vijf procent van zijn vocht is kwijtgeraakt.

Een dier van 700 kilo heeft dan al een vloeistoftekort van 35 liter. Een koe zal sneller en beter herstellen als dit tekort gecorrigeerd wordt via een vloeistoftherapie rechtstreeks in het bloed, dus via een infuus.

Deze enorme hoeveelheden vocht zijn niet echt praktisch te geven. In dat geval is een orale toediening van toepassing. Gelukkig heeft de koe een grote pens waar veel vocht in kan. En samen met geconcentreerde infusen kan ook een goed effect op de vochtthuishouding bereikt worden.